

MEHMED ZAHİD SOBACI

Kabine değişikliğinin anlamı

Uzun süredir siyasi gündemi meşgul eden kabine değişikliği gerçekte. Bu değişiklik Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın AK Parti 3. Olağanüstü Kongresi'nde yaptığı konuşmadan itibaren bekleniyordu. Bu konuşmada Cumhurbaşkanı Erdoğan parti yönetimi, bakanlar kurulu ve teşkilatlar açısından değişim rüzgârlarının eseceğini açıkça ifade etmişti. Parti yönetimindeki değişimin ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan metal yorgunluğu ikazı geldi. Nihayetinde 6 yeni ismin kabineye girdiği değişiklik yapıldı.

Kabineye yönelik bu hamle değişimin şifreleri, kodları veya perde arkası gibi başlıklar altında zamanı ve kapsamı açısından ve giden, gelen ve görevi değişen isimler üzerinden değerlendirildi. Kabine değişikliğinin geciktiği, kapsamının yetersiz olduğu, genel olarak beklentileri karşılayamadığı hatta bazı bakanların kaybedenler safında yer aldığı gibi değerlendirmeler de yapıldı. **Yani kabinedeki değişim kulis bilgileri eşliğinde spekülatif ve siyasi-magazinsel olarak ele alındı.**

Açıkçası bunlar kabine değişikliği özelinde siyasetin "eğlenceli" yanları olmakla birlikte bu değişikliğin anlamını açıklayabilen, önemini yakalayabilen ve AK Parti ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın tarz-ı siyasetini ortaya koyabilen analizler değildir. Bu değerlendirmeler şu an Türkiye'de koalisyon pazarlıkları ve ekonomik kriz gibi kabine değişikliğini gerektiren koşullar olmadığı için değişikliği açıklamakta yetersiz kalmaktadır. **Bu bağlamda kabine değişikliğini 16 Nisan referandumundan sonraki süreçle bütüncül bir perspektifle ele alarak ve özellikle AK Parti'nin ayırt edici özelliklerini, ilkelerini ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın siyaset tarzını dikkate alarak anlamak mümkündür.**

AK Parti'nin benimsediği en temel ilkelerden biri değişim ve dinamizmdir. AK Parti misyoner, vizyoner ve reformist bir partidir. Bu AK Parti'nin ontolojisi ile ilgilidir. Bu karakterinden vazgeçebilmesi mümkün değildir. AK Parti kurulduğu günden itibaren Türkiye'nin demokratikleşmesi bağlamında merkez-çevre, devlettoplum ve sivil-asker ilişkileri gibi birçok alanda değişimden yana tavır koymuştur. Her daim kendisine 2023 ve 2071 hedefleri gibi uzun vadeli hedefler belirlemiştir. Aslında bu kabine değişikliği on beş yıldır iktidarda olan bir partinin benimsediği en temel değerlerden birini kendisi için işletmesinin bir yansımasıdır. AK Parti çevresel faktörlere bırakmadan reform ve değişim talebini kendi içinden yükseltebilen bir partidir. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın olağanüstü kongreyi bir muhasebe yapma vesilesi olarak tayin etmesi, değişimi açıkça dillendirmesi ve sonraki süreçte metal yorgunluğu söylemi, AK Parti'nin onu bugüne kadar var eden, iktidarda tutan bu özelliğinin ve dinamizminin göstergesi olarak yorumlanabilir.

AK Parti geleneği ve Erdoğan tarz-ı siyaseti

Kabine değişikliğini anlayabilmek açısından kilit unsurlardan biri AK Parti'nin geldiği gelenek ve Erdoğan tarz-ı siyaset. AK Parti'nin kökleri "makamlar talep edilmez, verilir" anlayışının hâkim olduğu bir geleneğe dayanmaktadır. Ayrıca AK Parti'de bir siyasetçi parti yönetiminde veya hükümette önemli bir görevi yerine getirdikten sonra siyasette hiçbir görev almayıp daha sonra çok önemli bir pozisyonda toplumun karşısına çıkabilmektedir. Buna AK Parti çatısı altında siyaset yapan figürlerden birçok örnek vermek mümkündür. AK Parti'de siyaset sadece bakanlık düzeyinde yapılmamaktadır.

Dolayısıyla AK Parti siyasetinde tenzil-i rütbenin olmadığı belirtilebilir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın siyaset tarzı parti yönetimi ve kabinede genellikle belirli ölçülerde ve tedricen yapılan değişiklikleri, tecrübe ile enerjiyi harmanlayan değişimleri içermektedir. Bu tür değişimlerde istişare mekanizmasını ön plana çıkardığı bilinmektedir. Ayrıca Cumhurbaşkanı Erdoğan gerçekleştireceği siyasi hamleler için doğru zamanı belirleyebilme kabiliyetine sahip olduğunu kamuoyuna defalarca göstermiştir. Bu nedenle zamanlama, kapsam ve isimler üzerinden yapılan değerlendirmeler kabine değişikliğinin anlamını ve amacını kavramaktan uzaktır.

Dolayısıyla isimler yerine politikalar bağlamında bir değerlendirme yapmak daha anlamlı olacaktır. Yapılan kabine değişikliğinden temel politikalara dair birtakım çıkarımlarda bulunulabilir. Aslında kabine değişikliğinde ekonomi politikası açısından çok önemli bir adım atılmıştır. Yeni kabinede değişmeyen tek başbakan yardımcısı Mehmet Şimşek'tir. Mehmet Şimşek ekonomi yönetiminin başına getirilerek önceki dönemde çokça dillendirilen ekonomi yönetiminde çift başlılık ve koordinasyon sorunu giderilmeye çalışılmıştır. Ayrıca içişleri, dışişleri ve AB bakanlarının yerlerini koruması, iç ve dış politikada yeni siyasal dönemin hâkim kodu olan "yerli ve milli" anlayışının hüküm süreceğinin işaretidir.

Bu kabinenin önemi hem reform hem de seçim kabinesi olmasından kaynaklanmaktadır. Bu kabine ülkeyi ve AK Parti'yi 2019'daki üç seçime taşıyacaktır. Yeni kabine bir yandan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uygun bir şekilde tüm bakanlıklar ve kurumların yeniden yapılanmasını sağlayacak diğer yandan FETÖ ile mücadele, mülteci meselesi, ekonomik büyüme, uluslararası terör gibi çok boyutlu ve çok katmanlı karmaşık toplumsal sorunlara çözümler üretecektir. Bu süreçte bürokrasinin de etkin ve dinamik olması gerekmektedir. **Bu kan değişimi AK Parti'nin kendi dinamizminin bir sonucu olduğu kadar bürokrasiye dinamizm kazandırılmak istenmesinin de bir neticesidir.** Bu kabine için **"performans karnesi"**nin ayrıca bir önemi olacaktır. Bu süreçte kabinenin yeterli performansı göstermesi ve karmaşık toplumsal sorunları çözebilmesi için **"bütünleşik yönetim yaklaşımı"**nı (whole of government) ve **"iş birliği"** bir anlayışı benimsemesi gerekmektedir. Bunlar bugün bürokraside en çok ihtiyaç duyulan koordinasyonun sağlanmasına büyük katkı sağlayacaktır.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

Tüm Yazıları >

- > “Evet” sonrası devletin yeniden yapılandırılması (22.4.2017)
- > Başkanlık sistemi ve yerel yönetimler (23.1.2016)

